

تنها موسیقی هیأتی و مذهبی دارای هویت حماسی است



شناسه خبر: ۱۳۵۰۸۹ / شنبه ۲۱ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۶:۳۵

عضو هیأت علمی دانشگاه اهل بیت(ع) می گوید تنها تولیدات هنری شنیداری که با استفاده از تاریخ به مسئله هویت حماسی خودآگاه یا ناخودآگاه پرداخته است، موسیقی هیأت‌های مذهبی‌اند.

به گزارش موج خبر، دهمین پیش‌نشست تخصصی «همایش علمی هیأت و آیین‌های مذهبی»، تحت عنوان «هویت حماسی و موسیقی هیأت» با همکاری پژوهشکده هویت و سبک زندگی ایرانیان دانشگاه شیراز با سخنرانی مهدی محمدی عضو هیأت علمی دانشگاه اهل بیت (ع) و محسن فتحی صاحب‌نظر در حوزه موسیقی آیینی و با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان دانشگاه شیراز برگزار شد.

در ابتدای این پیش‌نشست مهدی محمدی عضو هیأت علمی دانشگاه اهل بیت(ع) درباره هویت حماسی موسیقی و نحوه

انتقال آن گفت: ادبیات حماسی، آشکارتر از هر قالب ادبی دیگر به تعریف «خود» و «دیگری» می‌پردازد. قالب مفهوم حماسه و هویتی که از آن نمایندگی می‌کند، ریشه در تاریخ دارد. از این رو هویت حماسی در تعامل ناگسستنی با تاریخ و مفهوم تاریخی است. در بسیاری از موسیقی‌های حماسی دنیا استفاده از تاریخ یا مفهوم تاریخی امری رایج است.

کاهش تولیدات موسیقی حماسی بعد از انقلاب و دفاع مقدس

وی ادامه داد: پس از انقلاب اسلامی در سال‌های نخست با آن شور انقلابی و بعد دوران مقابله با تهاجم بعثی‌ها متأثر از نیاز جامعه، تولیدات موسیقی حماسی متکی بر هویت ایرانی اسلامی چشمگیر بود. با گذر از سال‌های جنگ و به‌خصوص پس از سال‌های اصلاحات در ایران، این نوع تولیدات هنری که انتقال‌دهنده هویت حماسی بودند، به شدت کاهش یافت تا جایی که در تولیدات هنری شنیداری سال‌های اخیر در سبک‌های مختلف موسیقی عامه‌پسند (پاپ)، اعتراضی (رپ) و سنتی، نمی‌توان به اثری اشاره کرد که با استفاده از تاریخ یا مفهوم تاریخی اراده تقویت و توسعه هویت حماسی داشته باشد.

این عضو هیأت علمی دانشگاه اهل بیت(ع) افزود: تنها تولیدات هنری شنیداری که با استفاده از تاریخ به مسئله هویت حماسی خودآگاه یا ناخودآگاه پرداخته است، موسیقی هیأت‌های مذهبی‌اند. در حالی که با توسعه تخصص هویت تمدنی غرب با جهان اسلام، بسامد بالایی از موسیقی‌های حماسی در سبک‌های مختلف به‌ویژه در قالب متال و هوی‌متال تولید شده‌اند که اکثر آن‌ها با استفاده از تاریخ و مفهوم تاریخی به تقویت هویت حماسی برای مخاطب غربی پرداخته‌اند.

ویژگی‌هایی از موسیقی برای انتقال حس و هویت حماسی

محمدی با اشاره به پژوهش خود در این زمینه گفت: این پژوهش با اتکا بر اهمیت هویت حماسی و نقشی که هنرهای شنیداری در این مهم دارد، به مقایسه موردی هویت حماسی با مفهوم تاریخی در موسیقی‌های حماسی ایران به‌خصوص موسیقی هیأت‌های مذهبی با موسیقی‌های حماسی غربی در سبک متال و هوی‌متال می‌پردازد.

وی سپس نمونه‌هایی از موسیقی حماسی کشورهای مختلف و از جمله ایران را که با موضوعات تاریخی تدوین شده بودند، برای بررسی نشانه‌ها و ویژگی‌های آن پخش کرد.

این عضو هیأت علمی دانشگاه اهل بیت(ع) ویژگی‌هایی نظیر سرعت، شدت در صدا، صدای متداخل و استفاده از الفاظ حماسی و اشعار حماسی از مشخصه‌های بارز موسیقی حماسی دانست و گفت: ویژگی‌ها فوق در انتقال حس و هویت

حماسی به شنونده بسیار موثر است.

در ایران، موسیقی هیأتی و مذهبی دارای هویت حماسی است

محمدی ادامه داد: در حال حاضر در ایران، تنها موسیقی هیأتی و مذهبی دارای هویت حماسی است. در موسیقی هیأت، تمامی ویژگی‌های موسیقی حماسی شامل سرعت، صدای متداخل شامل سینه زدن، صدای طبل، خواندن دسته جمعی، استفاده از لغات با بار معنایی حماسی مرتبط با شخصیت‌های حماسی مذهبی شامل امیرالمومنین(ع) و امام حسین(ع) مشاهده می‌شود.

موفقیت موسیقی مذهبی به واسطه تداوم و پیوستگی از عصر صفویه تاکنون

در ادامه این پیشنهاد علمی محسن فتحی صاحب‌نظر در حوزه موسیقی نیز در باب موسیقی آیینی سخنرانی و سپس به بررسی برخی سبک‌های موسیقی پرداخته و آن‌ها را از جهت توانایی ارائه سبک‌های حماسی بررسی کرد.

به بیان فتحی، موسیقی در ایران به ویژه در دوران معاصر فراز و نشیب بسیاری را پشت سر نهاده است، از این رو تداوم و پیوستگی خود را از دست داده و آنچنان که باید، دارای هویت مستقلی نشده است؛ اما موسیقی مذهبی به واسطه تداوم و پیوستگی از عصر صفویه تاکنون موفق شده دارای هویت مستقل و پیوسته‌ای شود.

این کارشناس موسیقی در پایان گفت: در این راستا ما شاهد هویت حماسی موسیقی شیعی هستیم که با یاد شخصیت‌ها و بزرگان دین مانند امیرالمومنین علیه السلام، امام حسین علیه السلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نیروبخش هستند.

براساس این گزارش، اولین همایش علمی هیأت و آیین‌های مذهبی بناست 26 بهمن‌ماه به همت مرکز احیای امر دانشگاه امام صادق(ع) و اندیشکده هیأت سازمان هیأت و تشکل‌های دینی در تهران برگزار شود.

انتهای پیام/

انتهای پیام/

